

MARIJAMPOLĖS JAUNIMO
ORGANIZACIJŲ TARYBA
„APSKRITAS STALAS“

Marijampolės savivaldybės merui
Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriui
Marijampolės savivaldybės administracijos sveikatos priežiūros skyriui
Marijampolės savivaldybės administracijos švietimo, kultūros ir sporto skyriui
Marijampolės Meilės Lukšienės švietimo centrui

REKOMENDACIJA DĖL LYTINIO UGDYMO PROGRAMOS STIPRINIMO MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS MOKYKLOSE

2020-08-10, Nr. MS-20/1

Marijampolės jaunimo organizacijų taryba „Apskritas stalas“, būdama didžiausia jaunimo nevyriausybinių organizacijų Marijampolės savivaldybėje ir vienydama 15 Marijampolės savivaldybėje veikiančių jaunimo organizacijų ir neformalių jaunimo grupių 2020 m. birželio 9 d. organizavo renginį „(Ne)idealūs pokalbiai“ (toliau - Renginys), kurio metu jaunimo organizacijų atstovai diskutavo apie jaunimui aktualias problemas Marijampolėje.

Džiaugiamės, kad Marijampolės savivaldybė suteikia vis daugiau galimybių jaunimui visapusiškai tobulėti, tačiau Renginio metu padarėme išvadą, kad Marijampolės savivaldybės mokyklose nėra skiriamas atitinkamas dėmesys lytiškumo ugdymo programos įgyvendinimui. Pagal Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro patvirtintą 2016 m. spalio 25 d. įsakymą Nr. V-941 „Dėl Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendrosios programos patvirtinimo“¹, Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklose turi veikti sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendroji programa (toliau - Programa).

Programos paskirtis – **užtikrinti sėkmingą vaiko sveikatos ir lytiškumo ugdymą bei rengimą šeimai mokykloje**, prisidėti prie vaiko dvasinės, fizinės, psichinės, socialinės gerovės ir sėkmingo funkcionavimo darbo, tarpasmeninių santykių ir šeimos srityse. Programoje lytiškumas suprantamas kaip asmens lytinis tapatumas, atsiskleidžiantis per savęs kaip vyro ar moters, kitos lyties asmens, aplinkinio pasaulio suvokimą, jis reiškiasi biologiniais, psichikos, socialiniais kultūriniais ir dvasiniais žmogaus būties aspektais.

Renginio metu dalyviai vienbalsiai nutarė, kad pagal Programą moksleiviai turėtų įgyti Programos punktuose nurodytus gebėjimus ir pritaikyti bei suvokti gautas žinias. Tiesa, moksleiviai tvirtina, kad lytiškumo ugdymo programa, skirta bendrojo lavinimo mokykloms, turi rimtų trūkumų ir yra neefektyvi. Atsižvelgdami į tai, manome, kad:

¹ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, „Dėl Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendrosios programos patvirtinimo“, 2016-10-25, Nr. V-941,
<<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/285853b09ace11e68adcda1bb2f432d1?jfwid=-wd7z8q07r>>.

1. Programa stokoja konkrečių mokinių supažindinimo su Programos turiniu modelių.
2. Programa nėra išdėstoma kokybiškai, o kai kuriose mokyklose nėra dėstoma išvis.
3. Šiuo metu visuomenėje yra gaji mokytojų ir tėvų stigma kalbėti lytinio ugdymo temomis, dėl kurios kyla mokinių tolimesnis nepasiryžimas kalbėti šia tema apskritai.
4. Marijampolės savivaldybės mokykloms trūksta specialistų gebančių dėstyti Programos turinį.

Be to, lytiškumo ugdymo ekspertai sutartinai teigia, kad tokio dalyko kaip nuoseklus lytinis ugdymas Lietuvoje nėra².

Remdamiesi aukščiau įvardytais teiginiais, rekomenduojame:

1. skirti finansavimą Programą dėstančių specialistų kvalifikacijos tobulinimui, ypatingą dėmesį skiriant specialistų gebėjimams suformuoti mokymosi modelį, kuriame sukuriama saugi aplinka diskusijai apie išgyventas ar galimas būsimas lytiškumo ir pasirengimo šeimai patirtis, kurioje mokiniai nebijo reikšti savo nuomonę, užduoti visus kylančius klausimus, gauti integruotą, mokliškai patikrintą ir aktualią teorinę informaciją iš kvalifikuoto specialisto. Marijampolės Meilės Lukšienės švietimo centras, kaip įstaiga, turinti itin didelę pedagogų kvalifikacijos tobulinimo patirtį, galėtų įgyvendinti specialistų kvalifikacijos tobulinimo programą lytiškumo ugdymo srityje.
2. Marijampolės savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos projektų finansavimo konkurso nuostatuose numatyti galimybę projektų pagalba pareiškėjams pradėti informacinę kampaniją moksleiviams ir jų tėvams apie atvirus pokalbius šeimoje lytiškumo ugdymo tematika, siekiant paskatinti diskusijas artimoje aplinkoje apie lytinę brandą ir pasirengimą šeimai.

Išreiškiame viltį, kad atidžiai apsvarstysite mūsų rekomendaciją ir imsitės visų įmanomų priemonių dėl kokybiško lytinio ugdymo programos įgyvendinimo Marijampolės savivaldybės mokyklose.

Pirmininkas

Vladas Polevičius

² Mano teisės, „Lytinis ugdymas: kiek dar reikės laukti?“, <https://manoteises.lt/straipsnis/lytinis-ugdymas-kiek-dar-reikes-laukti/>.